

Minden kedves olvasónknak békés karácsonyi ünnepeket, sikeres új évet kívánunk!

KAPTÁR

XXI. évf. 2. (116.) szám

A Jász-Nagykun-Szolnok megyei könyvtárak híradója

2012.

Kitüntetés:
Takáts Béla mb.
igazgató
Szinnyei József-
díjban részesült

Gaál Sándor:
Könyvtár és
környéke; 60 éves a
tiszafüredi könyvtár

**Dr. Székácsné Tálás
Gabriella:** Országos
Könyvtári Napok
Martfűn

Balázs Ildikó:
Országos Könyvtári
Napok a Verseggy
Ferenc Könyvtár
felnőttolvasó
szolgálatában

Teleki Józsefné:
Az öregek

Illés Julianna:
Összefogás a
megyében

online
www.vfmk.hu/kaptar

KITÜNTETÉS

Balog Zoltán, az emberi erőforrások minisztere és L. Simon László kultúráért felelős államtitkár nemzeti ünnepünk, augusztus 20. alkalmából közművelődési és közgyűjteményi díjakat adott át 2012. augusztus 16-án, csütörtökön a Néprajzi Múzeumban.

A könyvtárosi munka legmagasabb rangú elismerésében, Szinnyei József-díjban részesültek a következő szakemberek:

Balla Mária ny. főkönyvtáros, főiskolai adjunktus, Kaposvári Egyetem;
Biczák Péter ny. megyei könyvtárigazgató, Pest Megyei Könyvtár;
Erdeiné Törőcsik Katalin könyvtárvez., Kenézy Kórház Debrecen
Takács Anna tájékoztató könyvtáros, József Attila Megyei Könyvtár, Tatabánya;
Takáts Béla mb. igazgató, Verseggy Ferenc Könyvtár és Műv. Intézet, Szolnok;
Villám Judit gyűjteményvezető, Országgyűlési Könyvtár

GRATULÁLUNK!

Könyvtár és környéke

- Tiszafüred, 1988. április 8 -

T. Hölgyeim és Uraim!

10 évvel korábban is ünnep volt, a 100 esztendő's Tiszafüredi Múzeum és Könyvtáregylettel. Ahogyan az illeti, s illik ma is, 1977. május 22-én kiállítást nyitott, s tudományos tanácskozást rendezett a Kiss Pál Múzeum.

A következő héten, 31-én, az ugyancsak a centenáriumra emlékezve nyitott ki bővítés, felújítás után a nagyközségi-járásai könyvtár. A Könyvtártudományi és Módszertani Központ igazgatója, Papp István mondott könyvtár, és könyvhét-nyitó beszédet. Az eseményről a fotókat előkerestük, az elhangzott szöveg is betű szerint *Papp István: A kibővített tiszafüredi könyvtár megnyitására (Tiszafüred, 1977. május 31).* Az 1977. év tavaszára a majd másfélszáz éves „Mihalovics-ház” a mai nevén a Deák téren, könyvtár általi „belakása” befejeződött. „Tele is lett” rögvest látogatókkal gyermekkönyvtárban, olvasóteremben, helytörténeti- helyismereti kutatóban, hangtárban. Szűk is lett hamar - belül az öt esztendő'n -, és attól fogva haladványosan közelebb-közelebb került az ideje annak, hogy az épület végtére jókor, jó helyen pénzforgatás színhelye lehessen.

A következő, a nyolcvanas évtizedet lázban élte meg Tiszafüred. Ismereteink újrarendezése főként Vadász István doktori értekezése nyomán ma már könnyebb. Az akkori viszonylagos „homályban” a figyelem előbb a várossá szervezésre, később a várossá nyilvánításra terelődött.

Az eseményeket, a fő folyamatokat mára ismerjük, közöttük a leglátványosabbat, az országos hírűt meg is ünnepezzük.

Magyarországon az az évtized a könyvtárépítésben korszakováltást hozott, új megoldásokat kerestek s találtak fenntartók, építetők, könyvtárba járók egyaránt, és hát bizony így van, építések és a sor végén a könyvtárosok is. Azok a könyvtárak, amelyek 1975 és 1985 között épültek, sokfélék, a flexibilitással vállalva a változékonyságot, közelebb kerülve utcához, a járdához: beláthatósággal, átlátszó nagy felületekkel és így tovább. És ha egy ház tele lesz, másikat, nagyobb volt muszáj keresni, építeni, rajzolni, használni. Lehetőleg az akkor legkorszerűbbnek tartott szemléletben, lánykori nevén ezt „public library” -nak becézték.

A KÖNYVTÁROS c. folyóiratot a minisztérium adta ki akkoriban, ismerték a könyvtárosokat képzők és a könyvtárszakos hallgatók. Eljutott a legkisebb

községi könyvtártól a Széchényi Könyvtárig, a minisztériumi tisztviselőktől a tanácsi irányítókig, és a könyvtárosokig. Írásai tárgyát képezték a szakmai közéletnek, egy-egy cikk „nem ismerete” szégyen volt. Azokban az években a KÖNYVTÁROS hónapról-hónapra bemutatott egy-egy könyvtárat. A sorozat, amely egy-egy olyan városi könyvtárat mutatott be, amely az előző évben még községi könyvtár volt, „Új városok könyvtárai” címet kapta, s a tárgyszerűség igényével ismertette az épületet, a berendezést, a szolgáltatásokat, a szakmai programokat. Egy-egy írás a sorozatban a következő átfogó-elemző írásig érvényes volt, a szerzők külföldet is járt, képzett könyvtárosok, tudományban, képzésben tevékenykedő szaktekintélyek voltak.

A tiszafüredi megbízást Tóvári Judit, akkoriban a Nyíregyházi Tanárképző Főiskola könyvtár szakán oktató-, kutató- szakíró kapta. *TÓVÁRI Judit: Új városok könyvtárai. Tiszafüred. = KÖNYVTÁROS, 1984. május. 267-274. p.*

Ezzel az írással a tiszafüredi könyvtár a hazai nyilvánosság elé lépett, le nem tagadható, s meg nem tagadható módon, amennyire annyira de hivatkozható módon formálta attól kezdve a kulturális közéletben, sajtóban, oktatásban a Tiszafüredről való vélekedést. A szándék, amely új könyvtár építésére irányult, leginkább erre a tanulmányra épült, Tóvári Judit megállapításai meg nem cáfolódtak.

Az építészeti tervezést egy szakmai programterv előzte meg, amely 1985-ig átjutott a váltókon, feltételes megállókon és csomópontokon, a végállomásig: a minisztérium könyvtári osztálya vezetőjéig.

Füredről úgy látszott, *tudjon az új könyvtár annyit, s azt, amit egy 15-20 000 lakosú magyar városban egy közkönyvtárnak tudnia kell.* Az ütközetek több fronton, több csatában folytak, a résztvevőkre emlékezve két nevet említek: Pápayné Kemenczey Juditét, aki a megyei könyvtár helyettes, majd megbízott igazgatója volt, s ismert szerzője az európai gyermekkönyvtárak ügyének, s akit kb. egy éve kísértünk az utolsó útra. A második név Laczkovics Lászlóé, az építésztervező mesterépítészé. Laczkovics László épp holnap lesz egy hete, hogy a visegrádi temetőben álmodik iskolákról, közintézményekről, köztéri létesítményekről. És sok-sok magyar városról, ahol megfordult, ahová épített. Tiszafüredről is álmodik. Biztos vagyok benne.

1987. augusztus végére birtokon belülrre került a házban a Széchenyi Iskola.

1987. december 1-jén volt a könyvtári épületrész műszaki átadása, két hét múlva a Deák téri épület üres volt, egy hónap múlva, január közepére olvasóit fogadta már a Tiszafüredi Városi Könyvtár. Ami a költözés részleteit illeti, maradjon családi titok. De említenem kell a füzesabonyi könyvtárosokat, akik kemény munkával vettek részt a rendezésben. Ugyanígy a városkörnyéken dolgozó könyvtárosok, ugyanígy egész mikroszubnyi könyvtáros érkezett január első felében a megyei könyvtárból. A költöztetés fázisaiban több helyről többféle segítséget kaptunk, s mással nem pótolható módon jelen voltak a helyi vállalatok, szövetkezetek is.

A hivatalos könyvtármegnyitó április 8-án történt. Nem volt sikertelen. Azzal együtt is lazábban fogalmazva: „szerényre lett fogva...” (Ez már a magát szocialistának mondott rendszer utolsó előtti éve volt, mikor is egy új városi könyvtár megnyitása országos különlegességnek számított.) Hát eljött a könyvtári osztály vezetője, a Széchenyi Könyvtár több vezető munkatársa, a könyvtártudományi és Módszertani Központ Igazgatója, könyvtárosok a közeli megyeszékhelyekről, városokból.

A vendégforgalom 1988-ban és 89-ben nem ért véget, a teljesség igénye nélkül említem: Tiszafüreden a városi könyvtárban találkoztak a MTA szervezésében a világ egyeteméről a finn-ugor nyelvészettel foglalkozó tanszékek tanárai. Füreden érkeztek két napig a megyei könyvtárak igazgatói. Megnézték a tiszafüredi könyvtárat a könyvtárosok Fehér-, és Balassagyarmatról, Kiskunhalasról, Mezőkövesdről. Természetesen megszólalt a szaksajtó: *VAJDA Kornél: A Tiszafüredi modell. (fotók: Révész András)= KÖNYVTÁROS, 1988, július.*

A birtokbavétel évtizede 1989-1999.

Ahogy Tóvári Judit hivatkozott tanulmánya másfél évtizeddel korábban, a szaklap újra elvégezte az állapotörögzítést, segítve a szakmai struktúra korrekcióit, a nem feltétlenül nyugalmas-kényelmes időben.

A címben vállalt korszak a tiszafüredi közkönyvtár számára nagyjából ezzel az állapotörögzítéssel értelmezhető, akár be is fejezhető. Van még irodalom a könyvtár 1989-1999-es évtizedéről, (egy áttekintő-elemző tanulmány az önkormányzat számára), van egy közel évtizeddel későbbi a szakfelügyeleti vizsgálat tapasztalatait összegző tanulmány, és van több új könyvtáros, könyvtáros-informatikus diploma együtt a diploma-dolgozatokkal.

Olvasnivaló volna elég. Akár arról is, hogy működésének hatodik évtizedébe felényi munkaidőalapot jó számítógépes rendszerrel kiváltva (kiváltva??), nemzetközi nyilvánosság előtt, majd háromszoros forgalommal fordult a 60 éves füredi könyvtár. Ha számolunk az internetes keresésekkel... Az is leköt tudást, időt, embert?

Azt gondolom, hogy a Petőfi úti épületbe való költözéssel Tiszafüred város lakossága, - ami a könyvtári ellátást illeti - nem volt hátrányos helyzetben. Lakosság, városvezetés, szakma mind-mind megküzdött érte.

Köszönöm, hogy a figyelmükkel megtiszteltek.

Hölgyeim és Uraim!

A városról tűnődve – baráti körben - idéztem már egy Zéta nevű arcot, aki a császár könyvtárosa volt Konstantinápolyban, s akit az apja tizenkét éves korában eladott rabszolgának, és akit Gárdonyi Géza talált ki.

A hatvanéves füredi könyvtárról gondolkodva ismét eszembe jutott:

„Az embernek csak az arca ismerhető, de az arca nem Ő.

Ő az arca mögött van.

Láthatatlan.”

Gaál Sándor

ny. könyvtárigazgató, Tiszafüred

Az előadás elhangzott: 2012. november 30-án, a könyvtár 60. születésnapja alkalmából rendezett ünnepségen.

A felvételt Darabos László készítette.

<http://fonixtvizafured.com> címen a Hatvanéves a könyvtár címszó alatt többet is megtudhatunk az ünnepről.

Gratulálunk a könyvtárnak és a kollégáknak, további sok sikert kívánva. (szerk.)

Országos Könyvtári Napok

2012. október 1-7.

Martfű

2012. október 1. 18 óra Zámboi Soma:

Isten kezében - Verscsemege

Nagy lendülettel indult az Országos Könyvtári Napok rendezvénysorozat a Városi Könyvtárban. A nyitó program Zámboi Soma Kazinczy- és Radnóti-díjas színművész Isten kezében című verses pódiumműsora volt. A művész úr hangja sokunknak ismerős volt szinkronszerepeiből; a szolnoki Megavers rendezvény segítőtje, zsűritagja, játszott a Szolnoki Szigligeti Színházban, a Budapesti Kamaraszínházban. Ezúttal pedig mi fogyasztottuk nagy szeretettel *verscsemege*-jét.

A verscsemegeire sokan kíváncsiak voltak, több mint nyolcvan hallgató, szívhez szóló költeményeket. A művész főként a kortárs magyar költészet remekeiből válogatott, hirdelve annak nagyszerűségét, létjogosultságát. A mai magyar költők mosolyra fakasztó, de elgondolkodtató versei mellett jól megfér József Attila lelket melengető komolysága. Zámboi Soma közvetlenségével, rögtönzőképességével családi hangulatot teremtett a könyvtár könyvei között.

A rendezvény sokakat vonzott a Városi Könyvtárba. Volt, akinek már csak állóhely jutott, s az ajtón túlról hallgatta lelkesen az előadást. Minden korosztály képviseltette magát, s mindenki feltöltődve ment haza, köszönhető ez a költészetnek, legyen az klasszikus vagy játékosan modern, és Zámboi Soma tehetségének, aki külön a martfűi közönség számára állította össze gitárzenével színesített műsorát.

2012. október 3. 14 óra Elek apó meséi – rajzpályázat eredményhirdetése

A Népmese Napja alkalmából könyvtárunk szeptember elején rajzpályázatot hirdetett alsó tagozatos gyerekeknek. A kisiskolások lelkesen készültek a pályázatra, 111 mesébe illő rajzot kaptunk értékelésre. A csodaszép rajzokból kitűnt, mennyire szeretik, milyen jól ismerik a gyerekek Benedek Elek meséit. Köszönet illeti a tanító néniket lelkesítő munkájukért, az útmutatásért.

A rajzokat Gyurcsék Ferenc Munkácsy-díjas szobrászművész és kedves nyugdíjas olvasóink értékelték. Ahogy szokott lenni, a zsűrinek nagyon nehéz dolga volt. Évfolyamonként választottunk helyezetteket, különdíjakat is osztottunk. A díjazottak könyvjutalmat kaptak, de senki sem ment haza üres kézzel. Útravalóul „hamuba sült pogácsát” kaptak a gyerekek, mellé szép színes memóriajátékot.

A legnagyobb ajándék azonban Szűcs Miklós mesemondó műsora volt. A 140 fős gyereksereg kerek szemmel, mosolyogva, kacagva hallgatta a csudameséket, a lelket melengető éneket. Az eredményhirdetésen pedig őszintén, hangosan örvendeztek egymás sikerének.

Mi, a könyvtár dolgozói boldogan zártuk a programot, s nagyon reméljük, a gyerekek hasonló érzésekkel tértek haza.

2012. október 3. 17 óra „Pusztáról a Parlamentbe” –
Farkas Imre országgyűlési képviselő (1994-2010)

könyvbemutatója

Szerda késő délután 20 fős közönség hallgatta Farkas Imre országgyűlési képviselő könyvbemutatóját. A volt politikus lelkesen mesélt családjáról, büszkén említette paraszti gyökereit, felidézte Martfűre érkezését. Beszélt arról, hogy városunk, Mesterszállás után, a modernséget, a fejlődést jelentette számára.

A beszélgetés családi, jó hangulatban zajlott. A hallgatóság nagy része Farkas Imre személyes jó ismerőse volt.

Volt itt múltidézés, halk politizálás, közvetlen társalgás. A könyvbemutató után a közönség érdeklődve kérdezett, az előadó lelkesen válaszolt. A könyvet polgármester asszony is méltatta.

2012. október 4. 14-18 óra Blogoljunk, Nagyi! – unoka és nagyszülő internetes kapcsolatépítés

Csütörtök délután internetezési lehetőséget biztosítottunk nagyszülők és unokáik számára. Célunk az volt, hogy a nagyik unokáiktól tanuljanak, s így később, ha tehetik, ha távol kerülnek egymástól, virtuálisan is tudjanak egymással kommunikálni.

2012. október 5. Egész nap ingyenes internetezés

Sokan éltek a lehetőséggel, számítógépes termünk egész napra megtelt.

2012. október 7. 14-18 óra Könyves vasárnap

A hagyományokhoz híven vasárnap délután az ingyenes beiratkozás lehetőségével és családi programokkal (kvízzjáték, activity, kiállítás nagyanyáink regényeiből, arcfestés) csalogattuk az olvasókat a könyvtárba.

16 órától „Az égi vándor dala” címmel megzenésített verseket hallgathattunk Holló Eszter, Holló János és Kővári Gergő előadásában. Ezt beszélgetés követte a Holló családdal.

Verssel teli, mosolygós délután volt, akusztikus meghittség családi hangulatban. A zene hangján megszólalt számos martfűi versíró (Kengyel Éva, Stonawski József, Urbán-Szabó Béla) költeménye is. Holló János dalai szívet, lelket simogattak.

Gyönyörködtünk a versekben, a dallamokban, a két testvér egymásba szövődő, összeillő hangjában.

Az előadás után Pápainé Zsuzsi mutatta be a Holló családot. A közönség érdeklődve kérdezgette az alkotókat, hogyan születnek a számok. Megtudtuk, hogyan talál rá a versíró a gondolatokra, a zenész a versre, hogy a dallam születik meg először, rápróbáltatik több versre, míg meg nem találja a hozzá leginkább illő sorokat, rímeiket. A hallgatóság tudakolta, hogyan lehetséges ennyi verset észben tartani.

A versben az a nagyszerű, hogy mindenki azt ért belőle, amit akar. Azt kívánom, menjen híre ennek a szép műsornak, s máskor többen részesüljenek az élményből.

Dr. Székácsné Tálás Gabriella
könyvtárvezető
Martfű

Országos Könyvtári Napok a Verseyhy Ferenc Könyvtár felnőttolvasó szolgálatában

... és felvirradt a nap, az Országos Könyvtári Napok kezdőnapja. Évről évre hatalmas lelkesedéssel vetjük bele magunkat a programszervezésbe, próbáljuk kifürkészni, vajon milyen témákkal érhetjük el olvasóinkat, melyre felkapják a fejüket, és mint a huszárló, ha trombitaszót hall, egyenest a könyvtárba térnek be.

A központi témajavaslatok: a biztonság, a mozgás, a bölcsesség, a társas kapcsolatok és a játék minden korosztálynak fontos életeleme, mégis az időskorral új értelmezést nyer. Bármelyik témához is nyúltunk, megelevenedett, fontos és érdekes tényeket tudhattunk meg az előadótól, a munkájáról, a szenvedélyéről. Említhetném például a rendőrnőt, aki olyan lehetőségekre hívta fel a figyelmünket, amire sosem gondolnánk: hogy a télire vásárolt tüzelőanyag lepakolása közben elvágthatják a telefonvezetéket, lekapcsolhatják az áramot a lakásban, és míg este sötétben várjuk, hogy a szolgáltató elhárítsa a hibát, védtelenül, elvágva a külvilágtól, kirámolhatják a házunkat. „Folyamatos éberség!” – mondaná Mordon professzor a Harry Potter sorozatból, de a mi szüleink/nagyszüleink még jóhiszeműek, nem gondolják, hogy az öltönyös idegen, akinek lerobbant a kocsija, és kezét szeretne mosni, vagy a kiskamasz, aki egy pohár vizet kér a nénitől, feltérképezi a házat, értékek után szimatol, hogy napok múlva többedmagával tér majd vissza. Aztán itt van a természetbarát klubunk, amely rendszeresen a könyvtárban tartja összejöveteleit, élménybeszámolóit.

Vajk Ödön, a Szolnoki Közalkalmazott Természetbarátok Turista Egyesülete elnöke rendszeresen tart ismertetőket a Szolnok környéki túraútvonalokról, kiállítás is rendezett épp a nyáron sok élménnyel teli fényképpel. A hétre időzített találkozón a Nagyszülők és unokák közös sétahelyeiről készült bemutatón a kevésbé ismert természeti szépségekkel ismerkedhettünk meg. Amikor a nagy sétál az unokával a városban, gyakran csak az unásig ismert helyeken teszi. Pedig a városban is található elfeledett szép helyek, amit érdemes megmutatni a kicsiknek. A közös élmény közelebb hozhatja a nemzedékeket, megértést és tiszteletet ébreszthet egymás iránt. Az előadás után rövid sétát tehettek a vállalkozó szelleműek a gyönyörű őszi napsütésben.

Másik klubszerűen működő csoportunk is talált olyan témát, amely beilleszthető volt a programsorozatba. Ujlaki Csaba, a TIT Uránia Csillagvizsgáló vezetője havi rendszerességgel tart ismeretterjesztő előadásokat a könyvtárban az érdeklődőknek. Most a bölcsesség témaköréhez illeszkedve Hipertér címmel tartott előadást. Az izgalmas téma fiatalokat és idősebbeket is vonzott. Betekintést nyerhettünk a csillagászati fizikába, úgymint hipertéri jelenségek, időutazás, fekete lyukak, párhuzamos világok.

Az egészség, és annak megőrzése idős korra válik csak igazán fontossá. Immár hagyományosan általános szűrővizsgálatokkal vártuk a szolnokiakat, mely most hallásvizsgálattal, számítógépes lábvizsgálattal és véradással egészültek ki.

A könyvtárban sikeresen működő Europe Direct irodával együttműködésben több programot is tudtunk tartani. Ezek közül kettőt emelnék ki, mely pozitív visszhangot váltott ki a részvevőkben. Tavaly jelent meg Bali István könyve Francia szemmel Jász-Nagykun-Szolnok megye francia kapcsolatairól címmel. A kétnyelvű kiadvány a megye testvérmegyei és kulturális kapcsolatairól szól hitelesen, élményszerűen. A nagyszerű rendezvényen a szerzővel Nagyné Kiss Mária beszélgetett.

Az élményeknek egy másik rendezvényen is nagy szerep jutott. Aktív nyugdíjasok bizonyították a tételt, miszerint „Nyugdíj után kezdődik az élet”. Ezzel a címmel jelent meg ugyanis lengyel-magyar nyugdíjasokról egy kiadvány a Europe Direct segítségével. A kiadványban lengyel és magyar nyugdíjasok vallanak életükről, aktív tevékenységükről, megismertette a csatlakozás lehetőségét is társaikkal. A kiadvány bemutatóját ötórai teával egészítettük ki, melyen a füzet magyar résztvevői személyesen is megismerkedhettek

egymással. Az ismerkedést nótaszóval egészítette ki Gelei Tamás kunmadarasi népdalénekes, de jó volt hallgatni az élménybeszámolókat az utazóklub kalandjairól, a szolnoki Szenior Színház kemény próbáiról ugyanúgy, mint a tiszafüredi Vackor Varroda kézműves foglalkozásairól, ahol a varrás mellett igazi barátságok szövődtek a tagok között. A varroda alkotásaiból kiállítások készülnek, jeleneteik, melyeken megelevenednek a mesehősök, például a névadó Vackor, Lúdas Matyi vagy maga a honfoglalás minden korosztályt elvarázsolják.

Ebben a kiadványban bemutatkozott Dr. Csikász Sándorné is, aki a Finnugor Népek Baráti Köre vezetőjeként igen szoros kapcsolatban áll a Verseggy Könyvtárral. Széles érdeklődési köre a közgazdaságtantól a zenéig sodorta, kapcsolatai segítségével nemzetközi hírnévre tett szert. Mivel ezen kapcsolatokat gyakran a könyvtár javára is fordította, a 2012-es évben, Könyves Vasárnapon könyvtárunk Örökös tagsággal viszonzta.

A Könyves Vasárnapi forgatag elmaradhatatlan akcióihoz a felnőttolvasó-szolgálat egy különleges mozzanattal járult hozzá. A középiskolásoknak szervezett, hagyományos 24 órás vetélkedő előfeladatát könyvtárunk együttműködésével bonyolították le. A könyvtár mai épületébe épp 15 éve költözött be, ennek aproróján 15 éves jubileumi olvasójeggyel vártuk a 15 éves diákokat. Minden középiskolás csapat mozgósította a 9. évfolyamot, hogy ezen a napon iratkozzanak be a Verseggy Könyvtárba. Ennek eredményeként 15 órától a 18 órai zárásig sorban álltak a beiratkozni vágyó fiatalok.

A beiratkozások megtörténtek, az akciók, a programok lezajlottak, most már jöhetnek a munkás hétköznapi, töretlen lelkesedéssel és szeretettel várjuk régebbi és vadonatúj olvasóinkat is!

Balázs Ildikó
könyvtáros, VFMKMI felnőttolvasó-szolgálat

Az öregek

Szerencsés embernek tartom magam, hiszen ismerhettem a nagyszüleimet, de még a dédszüleimet is. Soha nem felejttem el a meséiket, melyeket ölüben ülve vagy éppen ebédfőzés közben vagy pedig a kertben végzett munka során hallgathattam meg. Ezeknek a meséknek az alapját néhol az élet, néhol saját fantáziájuk szülte a világra. Mindig csodálattal hallgattam őket, pápaszemes szemüvegemen át ámuló nagy szemekkel néztem fel rájuk és csimpaszkodtam biztonságot nyújtó karjaikba, ha félttem. Gyermekként elhittem, hogy ők minden tudás birtokában vannak. Ma már persze tudom, hogy ez valójában nem így volt. Tudom, hogy nekik is voltak kételyeik, tudom, hogy voltak rossz döntéseik és tudom azt is, hogy nem tudták a választ minden kérdésre. De egy dolgot biztosan tudtak: tudták, hogyan kell erős és szilárd családi hátteret biztosítani nekem, a gyermeknek; tudták, mikor kell megfogniuk a kezem, tudták, mikor kell hagyni elesni és megtapasztalni annak következményeit. De mindezek közül ami a legfontosabb: sosem feledték, hogy ők azok, akik példaképeim nekem!

Ezek és ezekhez hasonló gondolatok kavargtak a fejemben, amikor a nyár elején elkezdtünk készülni az Országos Könyvtári Napok eseményeire. A kihívást az jelentette, hogyan lehet összehozni az idősebb generáció és a gyerekek, a mai fiatalok találkozását, hogy kialakulhasson a párbeszéd arról, mit hoz magával az öregedés, és miként működhetnek együtt az idősebbek és a fiatalok. Kemény fába vágtuk a fejszénket, hiszen sok esetben, mikor a fiatalok az időseket említik, olyan mintha valami távoli, tőlük teljességben eltérő, jelentéktelen, egyes esetekben teljesen hasznavehetetlen, üres halmazt képelnének el. Sokat törtük a fejünket azon, hogyan lehet mindazt a tudást, amit az idősebbek birtokolnak, átadni. A tudást, melyet csak az idő múlása adhat meg egy embernek, és ami hosszú évek leforgása alatt szökken szárba és hozza meg a gyümölcsét. Ki tud a legjobban a ma fiataljaihoz szólni, kik azok a személyek, akiket szívesen meghallgatnak - tettük fel a kérdést magunknak.

Így esett az egyik választásunk a szolnoki Alterego Színház improvizációs előadására, ahol a színészek (színpadi játékosok) helyszínen rögtönzött játékából épült fel az előadás. Olyan történetek, helyzetek jelentek meg a színpadon, ahol a különböző generációk találkoztak egymással. Lehetek ezek vidám, avagy szívszorító helyzetek.

Mégis mitől volt olyan különleges a playback rögtönzés, teszik fel sokan ezt a kérdést? Főképp attól, hogy a színészek ebben a műfajban a nézők által mesélt saját, személyes történeteiket játszották el. A színpadon személyes történetek, életesemények, álmok, vágyak elevenedtek meg, amelyek katartikus erővel hívták életre érzelmeinket. Az előadás lehetőséget kínált arra, hogy a fiatalok szembesüljenek magukkal, társaik történeteinek keresztül tisztázódjanak értékeik, attitűdjeik, érzelmi viszonyulásaik. Nem gondoltuk volna a szervezés során, hogy az egyik olyan programunk lesz a hét során, amikor is nem fogunk a teremben elférni.

„Kronikásának a szeretetről”: ezt a címet adta műsorának Dévai Nagy Kamilla Liszt- és Kazinczy-díjas előadóművész, aki fiatal tanítványával varázsolta el a közönséget. Az előadás a szeretetről szólt: szeretet az édesanya, szeretet a hitves és szeretet a Jóisten felé. A szeretet titkokkal teli világát tárták fel előttünk őszintén, érzelemgazdagon, andalítón és elgondolkodtatón. Ez a különleges előadás mindenki szívébe boldogságot, szeretetet hozott, s olykor bizony könnyekre is fakasztott bennünket.

De nem volt sok időnk pityeregni, hiszen még csak pár nap telt el a hétből és megérkezett a következő előadó dr. Kemény Dénes személyében, aki a magyar férfi vízilabda-válogatott szövetségi kapitányaként elfogadta a meghívásunkat. A Hajdú B. István sportriporter által vezetett beszélgetés alatt dr. Kemény Dénes beszélt a mentorairól, döntéseiről. Arról, hogy milyen szempontok alapján állítja össze a csapatot, milyen módszerekkel dolgozik, és hogyan motivál. Azt mondta, hogy a kudarc legalább olyan fontos, mint a siker - ha nem fontosabb -, hiszen abból lehet igazán tanulni. Aki először magától követel, mert szerinte csak így lehet másokkal szemben elvárásokat támasztani. És bár nem örömmel, de elismeri a saját hibáit is. Az a meggyőződése, hogy tanulni és teljesíteni mindig kell, mert ami tegnap elég volt és sikerre vezetett, az ma és holnap már nem elég. Az állam igazán az előadás végén esett le, amikor a látogatók mindenképp aláírást és közös képet akartak készíteni dr. Kemény Dénessel. Gondoltam, ez nem lesz annyira egyszerűen megoldható, hiszen sokan voltunk az előadáson. De tévedtem! Dr. Kemény Dénes ahelyett, hogy hazarohant volna, készségesen mosolygott, aláírt, pózolt és „rogyasztott”, ugyanis másképp nem fért volna be a képbe. A fiatalabb nemzedék pedig boldogan vonult ki a könyvtárból az értékes aláírással és a következő mondattal: „Felteszem a Facebookra!”.

„Nézettség vagy alázat” címmel Incze Zsuzsával, a Csellengők című, eltűnt gyermekeket és felnőtteket kereső műsor szerkesztő-műsorvezetőjével arról beszélgettünk, hogy minden esetben kiderül, hogy egy gyermek vagy egy fiatal felnőtt eltűnése mögött olyan társadalmi jelenség áll, amitől a magyar családok zöme szenved. Ezek a problémák: a drog, az alkohol, a másság, a munkanélküliség, a szegénység, a családon belüli erőszak, az állami gondozásban élők helyzete. Ugyanakkor minden család élete más, minden gyermek más okból megy el otthonról. A magányosság azonban állandó kísérőjelensége ennek a problémának; de az értékromlás, a súlypontok megváltozása szintén kiváltó ok lehet. Ez a hihetetlenül szabados világ olyan erőket gerjeszt és szabadít fel a családokban, amelyek elől az emberek szükségszerűen megpróbálnak kitérni. Az úttalanságból azonban csak egy másfajta úttalanságba lehet menekülni. Sok családban manapság annyira nem figyelnek egymásra, hogy az is előfordulhat, hogy senkinek sem tűnik fel a tizenéves lányuk gömbölyödő pocakja. De vajon elvárható-e, hogy szülők és gyerekek jobban figyeljenek egymásra, miközben az a legnagyobb gondjuk, hogy hol talál új munkahelyet a papa, jut-e a konyhapénzből anyyi, hogy befizessék az óvodát, a napközit, lesz-e elég kenyér az asztalon reggelire? Ezekre a kérdésekre kerestük a választ az előadás során és remélem, hogy megtanultuk azt is, hogy figyeljünk jobban egymásra. Mert akár gyermek, akár felnőtt tűnik el egy családból, minden esetben a gyermek a vesztes. Nem feledkeztünk el a legkisebbekről sem. A gyerekek örök kedvence, Kisvakond vette birtokba gyermekkönyvtárunkat. A Cseh Centrummal és a Kisvakond Játék Kft-vel közösen szervezett rendezvényen a Kisvakond szülőatyja, Zdeněk Miler által rajzolt illusztrációk mellett régi és új kisvakondos játékok, tárgyak kerültek kiállításra, amelyeket a múltban Csehországban gyártottak és esetenként mai napig gyártanak. A siker garantált volt, a látogatók egymásnak adták a kilincset. A gyermekkönyvtáros kollégák pedig nem győztek a polcokon raktári rendet biztosítani. A sok kis apró kéz pillanatok alatt „rendet” rakott a könyvtárban. Az Országos Könyvtári Napok rendezvénysorozata alatt a gyermekkönyvtárunk 28 programmal színesítette az Összefogás programsorozatot. Szélesre tártuk gyermekkönyvtárunk ajtaját és nagyon sok látogatót csalogattunk be programjainkkal. Nem lehet minden rendezvényről részletesen beszámolni, mert a Könyvtári Levelezőlap hasábjai is egyszer betelnek.

Aki kíváncsi, hogy mit nyújtottunk olvasóinknak, látogatóinknak, az megnézheti az Országos Könyvtári Napok honlapján.

Én mit kaptam ettől a héttől? Nagyon nehéz megfogalmazni. El sem tudom képzelni, milyen lett volna a gyermekkorom, majd a felnőtté válásom az „öregek” nélkül, vajon milyen emberré váltam volna, ha nincsenek... ők, az öregek! Az én világom velük: apáink, nagyapáink életével, munkásságával kezdődött. Ők építették számunkra azt a jelent, amelyben a mi generációnk egy újabb nemzedék jövőjét alapozhatja meg. Mindennapi munkánkhoz az elődök példáiból meríthetünk erőt, hitet és bátorságot. Én ezt kaptam ettől a héttől.

Teleki Józsefné
osztályvezető, gyermekkönyvtár, VFMKMI

Összefogás a megyében

Ez az év is úgy indult, mint máskor..., vagyis azt hittük, hogy nem lesz változás. A meglepetés a pályázati kiírás megismerése után ért bennünket. Kész forgatókönyvvel kell pályázatot beadni, úgy, hogy nem tudjuk, a megpályázott összegből mennyit fog megítélni a tisztelt kuratórium.

Szerencsések vagyunk itt a megyében. Egy rendkívül együttműködő, kreatív könyvtárosi kollektíva dolgozik a 78 településen. Az első „most hogyan tovább???” pillanatok után a lázas tervezés lett a feladat. Szerencsére a technika most is, mint már annyiszor egyszerűbbé tette a mindennapjainkat, s sokat spórolt időben és postabélyegben is. A közös felület létrehozása után minden kedves csatlakozni vágyó könyvtáros bejelölhette, mely napokon mely rendezvényekkel vesz részt az összefogásban. 36 település 9 oldalnyi anyagban tudta felsorolásszerűen a tervezett programjait bemutatni. A pályázati eredmény sikerét az mutatta, hogy 2 millió forintot erre a programsorozatra csak három megyei könyvtár nyert, s ennek a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Verseghy Ferenc Könyvtár is részese volt. Természetesen minden megyében valósulhattak meg rendezvények, de nem ilyen magas támogatási összeggel. Az, hogy márciusban ilyen komolyan végig kellett gondolni az őszi rendezvénysorozatot, már lendületet is adott a továbbiakban, így közelebb voltunk a megvalósításhoz. Már augusztus végén minden pénzügyi támogatást is igénylő könyvtár

tudta, mennyi forrás áll a rendelkezésére.

Ekkor már teljes lángon üzemelt a szervezés. Az eredmények káprázatosak. A mindennapi hihetetlenül sok feladat mellett a megyében dolgozó kollégák megint bebizonyították, hogy a jó ügyért, az elmúlt évek hasznos eredményeiért, minden elvárható feladatvállaláson túl is képesek a megvalósításra. Hihetetlen az a pozitív hozzáállás, hogy a munkaidőn túl is szívesen és lelkesen dolgoznak azért, hogy a használók elismerését, elégedettségét kivívják, s ha csak néhány napra is, de a legkisebb települési könyvtárban is arról szóljon a hét, ami akár a legnagyobb városi könyvtárban történik, a látogatók ugyanolyan apró ajándékokkal távozzanak a könyvtárból, mint bárhol máshol. Felismerni, hogy az egységes arculat, téma mennyi erőt jelent. Hinni, hogy minden megvalósított program fontos valahány embernek, s ők máskor is látogatják a könyvtárainkat, s ez által jobbá és többé tehetjük a mindennapjainkat.

Természetesen az összesített eredményeket figyelemmel kísérjük a közös honlapon, de a megyei eredményekről minden évben zárókonferencián is számot adunk. Ez most 2012-ben is így történt. Akkor csak a legkiemelkedőbb eredmények álljanak itt, hiszen a novemberi konferencián sokan részt vettünk és láttuk már a számadatokat.

Az országban összesen 3095 program valósult meg, ebből Jász-Nagykun-Szolnok megye 375 programot szervezett. Összesen 549 település vett részt, s ebből 47 település volt, amely a megyénket képviselte. A látogatók száma a megyénkben 18139 fő volt, az országban összesen a rendezvénysorozaton 153176 fő látogató volt.

A zárókonferencia meghívója és a képei az alábbi linken megtekinthetőek:

<http://www.zounuk.hu/hu/2012/11/20/osszefogaszarokonferencia>

Az Összefogás-program pályázati felelőseként nagy tisztelettel köszönöm meg a megyebeli kollégák aktív közreműködését. Bízom benne, 2013-ban is lesz lehetőségünk a további „összefogásra”.

Illés Julianna
osztályvezető, területi szolgálat, VFMKMI

Kaptár

Jász-Nagykun-Szolnok megye könyvtárainak híradója

Szerkesztő: Illés Julianna (illes@vfmk.hu) Felelős kiadó: Takáts Béla

Kiadja a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Verseghy Ferenc Könyvtár és Művelődési Intézet
5000 Szolnok, Kossuth tér 2., Postafiók 139.